

Nr 599

Av herr **Svensson** i Göteborg, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 124, angående inrättande av ett sjöfartsverk, m. m.

I proposition nr 124 har Kungl. Maj:t bl. a. föreslagit inrättandet av ett sjöfartsverk, och i anledning härav får jag anföra följande.

På grundval av proposition nr 174/1948 har handelsflottans välfärdsråd inrättats. Kostnaderna för rådets verksamhet bestrids ur handelsflottans välfärdsfond, upprättad samtidigt med rådet. Genom lagen om avgifter till välfärdsanordningar för sjöfolk i hamn av den 30 juni 1948 (nr 495) med vidtagna ändringar den 22 juni 1950 (nr 344) tillförs fonden medel genom välfärdsavgifter, som utgör fyra öre för dag och sjöman under tid då sjömannen varit för utrikes fart påmönstrad svenskt handelsfartyg. Avgiften utges till hälften av sjömannen och till hälften av redaren, och därjämte utgår av allmänna medel bidrag, motsvarande vad sjömannen och redaren erlagt i välfärdsavgift.

I propositionen nr 174/1948 anförde föredragande departementschefen närmare om uppbörden av avgifterna:

»Redarnas och sjöfolkets avgifter bära uppbäras hos sjömanshusen och därifrån inlevereras till kommerskollegium. Närmare bestämmelser om uppbörden torde få meddelas i administrativ ordning.»

Bestämmelser om uppbörden har också utfärdats.

Beträffande administrationen anförde departementschefen i samma proposition följande:

»Medan välfärdsrådets verksamhet främst bör vara av allmänt rådgivande art, synes själva välfärdsadministrationen bära förläggas till kommerskollegium. Ämbetsverket har emellertid anmält, att den förordade utökningen av välfärdsverksamheten komme att medföra behov av ökad arbetskraft inom kollegium. Det torde ännu icke vara möjligt att avgöra i vilken utsträckning sådan förstärkning kan komma att erfordras. Med hänsyn härtill anser jag mig icke nu bära göra framställning om medel för ändamålet. Därest riksdagen icke har något att erinra däremot, torde dock den personalförstärkning inom kollegium, som under nästkommande budgetår tillfälligt kan visa sig nödvändig, få avlönas med anlitan- de av medel ur välfärdsfonden.»

Riksdagen lämnade detta uttalande utan erinran.

Beträffande den nuvarande välfärdsadministrationen kan upplysas, att på rådets kansli för närvarande är anställda tre tjänstemän, nämligen en idrottssekreterare, som jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 5 september 1952

i löne- och vissa andra hänseenden är tillförsäkrad jämställdhet med e. o. tjänstemän i lönegrad Ce 25, och två skrivbiträden med avlöning motsvarande lönegrad 11 respektive 8. Båda dessa skrivbiträden är anställda på kollegiets stat, det ena som ordinarie kontorsbiträde (Ca 8) och det andra som e. o. kontorsbiträde (Ce 8), men kollegium erhåller ett mot deras avlöningar svarande belopp ur välfärdsfonden.

Tjänsten som idrottssekreterare är däremot icke upptagen på nämnda ämbetsverks personalstat, vilket bl. a. medfört den föga tillfredsställande ordningen, att tjänsten ännu efter ungefär fem år icke kunnat förenas med rätt till egen eller familjepension.

I sitt den 16 juli 1954 avgivna betänkande anför sjöfartsorganisationsutredningen i fråga om handelsflottans välfärdsråds administration följande:

»Kansliet för handelsflottans välfärdsråd, bestående av en idrottssekreterare, ett kanslibiträde i Cg 11 och ett kontorsbiträde i Ca 8 samt nu förlagt till kommerskollegium, bör följa sjöfartssociala avdelningen vid dess överflyttning till sjöfartsstyrelsen. Kanslipersonalen, som helt avlönas av välfärdsrådets medel, bör i detta sammanhang icke inräknas i sjöfartsstyrelsens personal och har därför icke upptagits å någon personalförteckning för styrelsen.»

Kommerskollegium biträdde tanken, att rådet skulle knytas till det nya sjöfartsverket men ansåg dessutom, att personalen borde överföras på verkets stat. Kollegium yttrade härutinnan:

»Slutligen bör i detta sammanhang tillses att den personal som utgör kansliet för handelsflottans välfärdsråd blir närmare knuten till statsförvaltningen genom att överföras på det nya verkets stat, för den händelse detta skulle komma till stånd. Såsom framgår av vad föredragande departementschefen anfört i propositionen 174/1948 med förslag om inrättande av välfärdsrådet förutsattes, att ifrågavarande personal, sedan närmare erfarenhet vunnits om behovet av arbetskraft för rådets verksamhet, skulle knytas till kollegii stat. Denna tanke har emellertid hittills icke fullföljts, utan kanslipersonalen avlönas alltjämt av välfärdsrådets medel, varför personalen ännu icke fått den trygghet i anställningen som skäligen bör tillkomma den. Dessutom anser kollegium att befattningen såsom idrottssekreterare bör uppflyttas från lönegrad 25 till lönegrad 27.»

I proposition nr 124/1955 har föredragande departementschefen anfört, att han icke kan ansluta sig till »kommerskollegiets mening, att personalen å kansliet för handelsflottans välfärdsråd överföres till det nya verkets stat».

Departementschefen har emellertid icke uttalat sig angående välfärdsgesellschaftens förläggning i framtiden. Detta skulle möjligen kunna tolkas så, att såväl välfärdsfonden som välfärdsrådets kansli skulle kvarbli hos kommerskollegium i enlighet med de riktlinjer, som år 1948 av riksdagen lämnades utan erinran. Detta kan dock uppenbarligen icke ha varit meningen. Sålunda kan nämnas att enligt propositionen nr 124/1955 sjö-

manshusen. som till kommerskollegium inlevererar uppburna välfärdsavgifter. avses i fortsättningen stå under det nya ämbetsverkets uppsikt.

Det kan i detta sammanhang upplysas att välfärdsfonden genom beslut av höstriksdagen 1952 (prop. 145) tillfördes ett engångsbelopp om 10 milj. kronor, avsett att användas för investeringar i sjöfartshotell m. m.

Välfärdsfonden bör sålunda framdeles förvaltas av det föreslagna ämbetsverket. och i övrigt talar övervägande skäl för att den med sjöfarten så intimt förbundna välfärdsverksamheten icke kvarblir i kommerskollegium utan överflyttas till det nya verket.

I likhet med kommerskollegium anser jag att, när välfärdsrådets kansli överflyttas till det nya verket, personalen skall bli fast anställd. Då välfärdsrådet år 1948 började sin verksamhet, var det omöjligt att uttala sig om personalbehovet. Sedan dess har verksamhetens omfattning under hand vuxit så att det blivit alldeles uppenbart, att behovet av arbetskraft på rådets kansli icke kan anses tillgodosett med mindre antal tjänstemän än tre. Det kan i det här sammanhanget icke anses uteslutet, att en utvidgning av rådets verksamhet kan komma att medföra ökat behov av arbetskraft. Det finns således ingen anledning att skjuta på framtiden frågan om att ordinariebilda de redan inrättade tjänsterna.

Vidkommande idrottssekreterartjänsten anser jag i likhet med kommerskollegium, att denna bör uppflyttas från nuvarande lönegrad 25 till 27. En uppflyttning i lönehänseende är väl motiverad av att idrottssekreteraren vid sidan av de idrottsorganisatoriska arbetsuppgifterna leder och fördelar arbetet på rådets kansli, handlägger en mångfald ärenden av social karaktär, redigerar cirkulär och andra meddelanden från rådet m. m.

Förslaget att inta handelsflottans välfärdsråds kanslipersonal på det föreslagna sjöfartsverkets personalstat kommer förvisso att innebära en utökning av denna. Personalökningen behöver emellertid icke bli liktydig med en ökning av det nya verkets avlöningsstat, emedan verket kan erhålla ekonomisk gottgörelse ur välfärdsfonden med ett belopp motsvarande utbetalda löner till rådets kanslipersonal i likhet med vad kommerskollegium nu erhåller för rådets på kollegiets stat uppförda biträdespersonal.

Under åberopande av vad ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte dels föreskriva att handelsflottans välfärdsfond skall förvaltas av det föreslagna ämbetsverket, dels besluta intaga handelsflottans välfärdsråds kanslipersonal på det föreslagna sjöfartsverkets personalstat, dels i samband därmed ordinariebilda tjänsterna som idrottssekreterare och kanslibitråde, dels ock uppflytta tjänsten som idrottssekreterare från lönegrad Ca 25 till Ca 27.

Stockholm den 13 april 1955

Jerker Svensson